

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1:70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

SLOVENEČ

Inserati:

Enostop. petlivrst (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več kot trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Upraviškega telefona štev. 188.

Propad Španske.

Nasprotniki katoliške cerkve pobijajo oživljajočo moč njenega nauka in naprav s tem, da navajajo nekatere katoliške države za zgled, kako je baje edino katoliško veroizpovedanje državljanov krivo njihovega propada. To je popolnoma napačno: večidel propadajo narodi raditega, ker je njihovo versko čustvovanje oslabele in se prelevilo v prazen formalizem, in ker se v političnem življenju ne dajo več voditi višjim etičkim načelom, kakor jih ravno sankcionira vera. Destokrat pa je vzrok propadu slab gospodarski položaj.

To vidimo zlasti na Španskem. Tam deluje trajno, brez prenehanja vzrok, ki vodi deželo v propad: vedne notranje politične krize in gospodarska mizerija. Notranje homatije in iatriga ne dopuščajo gospodarskega razvoja, slabi gospodarski položaj pa rodi politične krize. Zato bi se tudi gospodarsko najbolj krepka provinca katalonska rada ločila od španske države, ker jo ta zavira na napredku. Posebno dve stvari sta, ki pokopujeta Španko: razgozdovanje in pomanjkanje vode. Največjo škodo je v tem oziru prizadel deželi Napoleon, ki je dal posekati krasne španske šume, da tako napolni svoje vojne blagajne. Toda če bi imeli na Španskem kaj smisla za sveže in krepke ideje, kaj iniciative in podjetnosti, bi bili gozdove že zdavna nasadili.

Tudi pomanjkanju vode se da s trudom in marljivostjo od pomoči: tu treba uravnati reke in zgraditi velike rezervoarje. Da ima to delo velik uspeh, nam priča mavriška doba na Španskem, ko so Arabci izpremenili južno Španko v pravi raj. Oglejmo si n. pr. okrožje manhsko, ki ga je nesmrtni Cervantes v svoji povesti proslavil. Ta okraj velja za najzapuščenejšega na vsem Španskem in vendar bi razumno ljudstvo iz njega napravilo bogato in rodovitno ozemlje.

Sedaj je Manha skoro puščava, a ne-

kaj je ista preskrbovala z žitom celo Španko! Tobosa je bila nekaj veliko mesto in sedanje zapuščene vasi so bili cvetoči trgi. Črez Manho tečeta dve široki reki, Tajo in Gvadiana, ki nista prav nič urejeni in kanalizovani, dasi bi se to zelo lahko izvedlo. Vode so namreč tako obile, da tvorijo nebroj lagun in mlak, ki sedaj postanejo smrdljiva močvirja, ne da bi komu koristile. Vrh tega namakajo Manho še druge manjše reke, Rianzares, Giguela, Zancura, Amarguillo, Algadar, mnogo izvirov Gvadiane, 21 lagun ruiderskih, sedem lagun med krajema Las Mesas in Pedroueras, tri okoli Villafrance in velika laguna albufrska pri Daimielu. Tako bi Manha lahko postala najbolj redovita in najobljubnejša španska provinca, ker ima vodà v izobilju, ker ni nobenih orografskih težkoč pri napeljevanju vode in ker je zemlja dobra. To grudo pa danes zanemarjajo, le semtertja pridelayo nekaj žita in vina, ker jih to ne stane veliko dela in truda.

Te zapuščeni in nemarnosti pa je krivih mnogo faktorjev: nepraktična razdelba velikega posestva, velika nevednost z ozirom na način razumnega obdelavanja zemlje, nezmožnost vladnega zistema, ki se zanima za bagatele, ne pa za reforme, in nezavednost kmetova, ki nima smisla za organizacijo. Zato bi bilo treba vlade, ki bi Španko gospodarsko dvignila. Potem bi tudi ne štela Španka poleg Ruske primerno največ nezadovoljnih elementov in anarhistov med evropskimi državami.

Kako znajo drugod, n. pr. na Nemškem, obdelati in dvigniti revne in puste kraje! Bernkastelsko okrožje v Eifelu je bilo pred leti tako zapuščeno kot malokateri španski okraj, brez gozdov in vode. In vendar se je vsled umnega gospodarstva take povzdignilo, da je obseg gozdov narastel od 14680 hektarjev (leta 1828) na 17.556 hektarjev. Gozdi ljudstvu prinesejo mnogo dohodkov. Tako je n. pr. občina Bernkastel leta 1904 imela od svojih gozdov čistega dobička 8490 mark, občina Wintrich 11.188 mark, Wehlen 11.069 mark, Zeltingen-Rachtig 20.241 m.,

Rhaunen 10.774 m., Niederemmel 14.369 m. Država in dežela pa tudi izdatno podpira te občine; v zadnjem letu so dobile podporo 48.834 m.!

Tega vsega ni na Španskem; kriva pa temu ni cerkev. Morda leži že v temperamentu španskem marsikaj, kar zavira vsak napredek, pred vsem njih gosposka nemarnost in utrujenost preživega plemena. Na Nemškem procvitajo ravno renska okrožja ki so katoliška, in ima ravno duhovščina največ smisla za socialno reformo in gospodarsko povzdigo dežele. Španska duhovščina se pa odteguje takemu gospodarskemu delu, odkar so liberalci in framasoni na Španskem nastopili z geslom, da se naj cerkev izloči iz javnega političnega življenja. Ravno framasonske vlade so prizadele Španski največ škode, so napolnile deželo s strastnimi strankarskimi bombami in vpeljali oni liberalizem v državno zakonodajo, ki se je še povsod pokazal, kot najhujšega kvarljivca ljudstva. Mesto da bi se bavilo z gospodarskimi vprašanji, pa špansko časopisje obširno poroča o bojih z biki, o kabaljezih in toreadorjih, o damah in toaletah, o supejih pri ministrih in o intrigah strank. V tem je vzrok gospodarskemu nazadovanju, katero se pa da ustaviti z mlado in čilo krščansko demokracijo.

Shod slovanskih časnikarjev.

(Konec.)

Občeslovanski in krajevni slovar.

Dostavljamo le še nekaj podatkov. Najvažnejši na shodu se nam zdi predlog, naj bi se sestavil vseslovanski slovar, kateri naj bi obsegal one najnavadnejše besede v vseh slovanskih jezikih, katere se v navadnem govoru in dopisovanju najbolj rabijo. Na ta način bi se občevanje med posameznimi slovanskimi narodi mnogo zboljšalo, kajti tak slovar bi za navadno rabo popolnoma zadostoval. Vsaj tisoč besed naj bi se v vseh slovanskih jezikih zabeležilo. Stvar je velikega pomena za med-

sebojno občevanje in zato je priporočal predlagatelj, da bi se ta misel čim prej oživotvorila.

Prav hvaležni smo starini čeških žurnalistov g. H o l a č e k u, staremu prijatelju Jugoslovancov, da je pri tej priliki sprožil predlog, za katerega ga je pred svojim odhodom naprosil zastopnik našega lista. G. H o l a č e k je priporočal, da bi se zveza zavzela tudi za sestavo krajevnega slovarja, kajti vsi dosedanja uradni ali privatni taki slovarji so nad vse pomanjkljivi. Tamkaj, kjer so Slovani v neporekljivi večini, tamkaj imajo ti slovarji še pristavljena krajevna imena, kjer so pa Slovani v manjšini, pa ni najti poleg nemškega imena nikdar, ali pa vsaj redkokrat slovansko ime. (To se posebno vidi v uradnih znamenjih krajev Stajerske in Koreške, a tudi jugoslovanski časnikiarji često ne vedo za češka imena raznih čeških krajev, da ne govorimo o bratih Hrvatih, ki rabijo za razne slovenske kraje dosledno nemška imena Ur.) Z ozirom na važnost te stvari je g. H o l a č e k priporočal, da se tudi v tem oziru ukrene kaj gotovega.

Oba predloga sta se odstopila nato osr. odboru z naročilom, naj o uspehih poroča na prihodnjem kongresu.

Glavna skupščina osrednjega odbora.

Sejo otvori podpredsednik H o l a č e k ter podeli besedo tajniku H o v o r k i, da poroča o delovanju odbora, kakor je v tiskanem poročilu.

Pri volitvah v odbor je prišlo do majhnih nesporazumljenj, ker se ni priznalo plzenskim časnikarjem radi premajhnega števila sedežev v odboru. Ravno tako je bil precej mučen vtis pisma, v katerem naznanja češ. časnikarsko društvo v Pragi, da ne kandiduje več g. H o v o r k e, češ, da ni več aktiven žurnalist. Stvar pa se je ugodno rešila vsled finega nastopa Poljakov, ki so odstopili g. Hovorki odborniško mesto in ravno tako tudi Plzencem eno. V odbor so bili potem voljeni:

Za „Spolek českých žurnalistů v Praze“: Gg. H o l a č e k, Cejnur, Kuffner, Vejvara in Vrtel. — Za „Towarzystwo Dziennikarzy Polskich we Lwowie“: gg. Chylinski, Laszkownicki, dr. Ostaszewski, Baranski in Ceh Joriáš in Plzna. — Za „Związek Literacki Polski we Wiedniu“: gg. Smólski in Ceh Hovorka. — Za „Sdružení českých žurnalistů na Morave a ve Slezsku“: gg. Knechtl

LISTEK.

Glagolica v akvilejski metropoliji.

Iz Istre, 13. maja.

Razprava z gornjim naslovom, objavljena v I. in II. št. letošnjega „Katoliškega Obzornika“ je velezanimiva in vsak izobražen Slovenec bi moral vsaj izvaček tega imeti kot last svojega znanja.

Glede glagolice same je bilo med Slovenci vsaj do sedaj vedno premalo zanimanja. Da, — mnogi so celo vsak korak na tem polju smatrali za neko vrsto razkolništva; a skrbna naša vlada je s policijskimi sredstvi zasledovala posamezne osebe, baveče se s tem za vse Slovence tako važnim vprašanjem.

Glagolica je bila, kakor je zelo spretno dokazal dr. Gruđen, v srednjem veku opora slovenskemu jeziku, s pomočjo te zamogel se je takrat popolnoma spojiti slovenski narod s hrvaškim ter narediti na ta način temelj mogočnemu narodu, koji bi se bil uspešno branil proti zvitim Germanom in oholim Mažarom. Glagolica je bila Slovenecem tako priljubljena, da so jo rabili skozi

več stoletij v svetnih zadevah in v sv. liturgiji, bila je jednakepravna z latinskim jezikom. Duhovniki glagoljaši iz Istre — največ iz sedanje krške škofije — službovali so med Slovenci. Hrvat in Slovenec sta bila v srednjem veku zedinjena po glagolici kot liturgičnem jeziku. Duhovniki glagoljaši pa niso bili nikaki „uskoki“, koji bi bili pobegli iz hrvaških krajev tja — ter služili tam le začasno, marveč bili so stalni duhovni pastirji. In to so mogli biti samo zato, ker je glagolica med Slovenci pravno obstajala.

Pri tej priložnosti se moramo spomniti brošure Pesantove „La liturgia slava“, izdane v tendenciozno, a ne učenjaške svrhe. Pred 12 leti približno pričeli so v poreški škofiji trebiti ostanke glagolice, kot liturgičnega jezika ter vpeljavati izključno latinščino. Ostanke glagolice obstojajo namreč med hrvaškim prebivalstvom v Istri v porabi knjige Slavet (Sčavet) pri službi božji. Jezik te knjige je po izjavi filologov bolj podoben staroslovenskemu, kakor sedanjemu hrvaškemu jeziku. Knjigo so tiskali v dobi, ko je počelo primanjkovati duhovnikov glagoljašev.

Ker je narod navajen skozi več stoletij

edino na glagolico je zahteval, da se pri službi božji poje le v jeziku njemu razumljivem, zato so priredili tako knjigo, katero so mogli rabiti tudi svečeniki nevedši glagolici, ker je tiskana z latinskimi črkami. To knjigo t. j. „Slavet“ moramo smatrati kot zakoniti nastavek glagolice. Najboljši dokaz za to je ta, da je molče odobraval sv. Stolica in škofje skozi par stoletij do najnovejšega časa. Z mirno vestjo moremo trditi, da se v Istri v hrvaških župnijah še dandanes rabi glagolica po knjigi „Slavet“ — ter da bi bilo edino pravo uvedenje čiste staroslovenščine; to želi hrvaško prebivalstvo in duhovniki z redkimi izjemami. Če bi bile knjige tiskane z latinico, bi bila seveda poraba istih zelo olajšana. Slične razmere so bile svojedobno v senjski in krški škofiji, sedaj je tam čista glagolica; kar se je moglo torej tam urediti, zakaj ne bi bilo mogoče v poreški in tržaški škofiji? Na posvetno oblast se v tej stvari ne bi bilo treba ozirati, ker njeni vplivi v teh zadevah cerkvi še nikdar niso srečedonesli.

Kakor omenjeno, začel so v škofiji na jugu istrskega polotoka preganjati „Slavet“. Narod se je temu uprl in pošiljal obrazlozene prošnje v Rim, naj ostane pri starem,

ali naj se vpelje iznova glagolica, kar bi bilo še najpravišeje. Borbo je začela župnija Zbandaj pri Poreču. In da se hrvaški narod drži vstrajno, dokazuje to, da Zbandajci nočejo peti latinske sv. maše, ampak imajo rajše tihe skozi toliko let. Po „Slavetu“, se je zabranilo petje mašniku in pevcem — za latinščino pa ne marajo. To pojasnjuje tudi — oziroma ovrzuje — ono očitjanje, objavljeno vže tolikokrat posebno v italijanskih in nemških časopisih, da je bilo vprašanje liturgičnega jezika v Istri umetno vprizorjeno.

V tem času so izšle učene razprave prelata dr. V o l a r i č a, kanonika na Krku s katerimi je dokazal pravni obstoj glagolice v krški, poreški in tržaški škofiji. Škoda velika, da delo ni bilo izdano v posebni knjigi. Obelodanilo bi se bilo pa še mnogo tvarine v prid glagolice, da bi mu bili dostopni arhivi, kjer se hranijo dotične listine. Proti dr. Volariču je spisal brošuro J. Pesante, hoteč dokazati, da se v Istri glagolica ni nikdar pravno rabila, marveč da so jo donesli s seboj v različnih časih novi naseljenci iz Dalmacije, da je obstojala torej le zlerabno skozi nekaj časa. To seveda je bilo pisano s tendenco, da se iz-

in Sokol-Tuma. — Za „Jednotu československých žurnalistů“: gg. Blažek in Miškovsky. — Za „Društvo slov. knjiž. in časnik. v Ljubljani“: gg. Govekar in Malovrh. — Za Maloruse: g dr. Vergun. — Pregledniki: gg. Vaclav Beneš in Vladimir Weimrek.

Odbor se je konstituiral sledeče: Predsednik Chylinski, podpredsednik Holeček, tajnik Hovorka, blagajnik Kuffner.

Kraj prihodnjega kongresa se še ni določil, ali najbrž bo v Kromerizu na Moravskem.

Pred zaključkom se je še oglasil zastopnik jugoslovanskega korespondenčnega urada v Belgradu, ki je priporočal slovanskemu časnikaštvu ta zavod.

Nato se je seja zaključila.

Ker je bilo s tem vse delo dovršeno, so se udeleženci kongresa začeli razhajati. Vzlic hudi plohi se jih je veliko odpeljalo na Reko ogledat si mesto Nekaj Čehov in Poljakov se je odpeljalo v Trst in Benetke, drugi so se pa vrnili z večernimi vlaki domov.

Rusko-japonska vojska.

O baltičkem brodogovju.

London, 16. maja. „Laffans-Bureau“ poroča iz Honkonga: Parnik „Polynesian“ poroča, da je videl v soboto baltičske brodogovje z ugaslimi luči med rtom Varela in rtom Padaran.

London, 16. maja. „Morningpost“ poroča iz Sangaja: Iz raznih južnih luk so došle tukajšnjim trgovskim tvrdkam brzjavke, ki pravijo, da je zadnje dni došlo pod nemško in francosko zastavo v ondote luke mnogo ladij, ki jih imajo za ruske.

London, 16. maja. „Daily News“ poroča iz Honkonga: Ladja „Dervet“, ki je zapustila Saigon 9. t. m., poroča, da so ena križarka prostovoljnega brodogovja in dve transportni ladij v Saigonu jemali živež. — Ruska bolniška ladja „Kortroma“ je še vedno usidrana pred Saigonom. Ko je bil naznanjen dohod ladij baltičskega brodogovja, je angleška križarka „Bonaventura“ zapustila Honkon v južni smeri. Angleška vojna ladja je bila pripravljena za boj ter je imela razprostrte mreže proti torpedom.

Potnik, ki se je vozil na angleškem parniku „Paona“, piše „Daily Mailu“: V začetku aprila smo pluli mimo baltičskega brodogovja. Križarka „Almaz“ nam je privzela nasproti z lepo brzino 18 vozlov. Bili smo presenečeni, ker so se vsa dosežanja poročila glasila, da so ladje tako obraščene, da ne morejo hitro voziti. Vse ruske ladje so bile brez izjeme nenavadno čiste. Poleg tega so se jako spretno obračale; pri dobrem vodstvu v boju lahko izvrše velike stvari.

Pariz, 17. maja. „Agence Havas“ poroča iz Saigona: Admiral Jouquieres se je vrnil na križarki „Guichen“. Roždestvenski se popolnoma nič ne zveni za spor glede nevtralnosti. On dela, kakor bi bil popolnoma neodvisen, ter pravi da bo delal, kakor se bo njemu zljubilo. Za opombe, ki jih sliši o svojem načrtu, se ne zveni. Dopisnik lista „Hallvi“, ki se je izgubil v Port Dayot, je bil vjet od ruskega brodogovja; ko pa je dal pojasnilo, je bil prisrčno sprejet. Častniki pripovedujejo, da že od februarja niso stopili na suho. Pričakujejo skorajšnjega boja. Združeni brodogovji sta namenjeni v Vladivostok. Nebogatovo brodogovje

podbije glagolici pravni temelj, a mnogo iztisov tega dela so poslali v Rim.

Veseli nas zato, da je dr. Gruden s svojo učeno razpravo dokazal pravno porabo glagolice v srednjem veku tudi mej Slovenci. Toliko bolj je to veljavno za Istro, kjer se je deloma ohranila še do današnjega časa. V Istri je mnogo kamenitih spomenikov z glagolskimi napisi, mnogo matičnih in drugih cerkvenih knjig iz dobe pred turškimi vojskami. V tej deželi so bili samostani na otokih krške škofije, na Božjem polju pri Vižinadi, kjer so se vzgojevali svečeniki glagoljaši in pošiljali potem v razne kraje in tudi mej Slovence. Dosegljenci so malo glagolašev s seboj dovedli, zibelka vzgajevanja teh je bila Istra z otoki.

Da je bila glagolica zelo priljubljena na Slovenskem dokazuje tudi okolnost, da so ravno Slovenci marljivo nabirali in kupovali glagolske manuskripte, knjige itd. Tako so došli iz Istre v licealno knjižnico ljubljansko krasni misali, breviri, rokopisi. Več teh knjig je našel Koblar, dekan v Kranju. Škoda neprecenljiva je, da se niso Slovenci in Hrvatje združili po glagolici v eno skupino v jezikovnem oziru. Razdvojil jih je germanski protestantizem. Duh germanstva in protestantstva je bil za Slovane vedno razdiraven takrat in sedaj!

je staro in umazano. Skupno šteje brodogovje 60 ladij.

Tokio, 17. maja. V odgovoru na pretest japonske vlade poroča francoska vlada, da je admiral Jouquieres 13. in 14. maja križal ob anamski obali, da prisili ruske ladje, da odplovejo. A v indokitajskih vodah od Saint Jaquesa do Turana ni zadel na nobeno rusko ladjo, še celo ne v zalivu Jarandedy, kjer je edino dobro usidrišče, ni zapazil nobene ruske ladje.

Na Formozi.

London, 17. maja. „Times“ poroča iz Tokia, da je bil na Formozi odprt glavni tir železnice od Kinuna do Takana dne 15. t. m.

London, 17. maja. „Morningpost“ poroča iz Tokia: Uradni list priobčuje dekret, ki določa obsešno stanje in preki sod nad Formozo in Ribiškimi otoki.

Amoji, 17. maja. Žene in otroke bodo z Ribiških otokov prepeljali na Formozo. Sodiijo, da del japonskega brodogovja križa pod Formozo ter dobiva ponoči povelja. Nadalje so mnenja, da Japonci namestavajo rusko brodogovje zaplesti v boj južno od Formoze.

Japonci pred Vladivostokom.

Peterburg, 16. maja. Govorice, ki krožijo okrog trde, da so se pojavile japonske križarke pred Vladivostokom Vendar pa so z ozirom na združenje obeh baltičskih brodogovj, kar je sedaj že oficijelno potrjeno, se zde vesti o dohodu Togovega brodogovja na sever pretirane.

Ponesrečeni japonski parniki.

Tokio, 17. maja. V Njučvan namenjeni parnik „Hujeco-Maru“, ki je pri otokih Miantan zadel na mino, je 14. t. m. pri otokih Eliot zadel na skalo.

London, 17. maja. „Morningpost“ poroča iz Tokia: Od posadke na mino zavozivšega parnika „Sobrelense“ manjka dvajset japonskih in kitajskih potnikov, ravnotako pogrešajo 12 mož posadke in kaptana.

Japonci bi radi mir.

Pariz, 17. maja. Iz Peterburga poročajo: V Washington je došla brzjavka z japonskimi mirnimi pogoji. A v Rusiji se nihče ne zveni za to. Car stoji na stališču, naj se vojska nadaljuje, dokler se položaj Rusije v vzhodni Aziji ne izboljša.

Kaj hoče Japonska.

Bivši japonski ministrski predsednik Okuma je dejal dopisniku pariškega „Journala“, da bo Japonska pri sklepanju miru odklonila vsak predlog, ki bi omogočil Rusiji, da poplača svoj poraz Japonski. Japonska mora biti razsodnica nad daljnim vzhodom. „Mi bi ne bili zadovoljni, ko bi dobili nadvlado nad Korejo in v posest poluotok Ljautun s Port Arturjem in Daljnim ter otok Sahalin. Ako ostane Vladivostok ruski, mora ostati le kot trgovska luka in ruska oblast se mora ustaviti, kakor pod Nikolajem I. ob Amurju.

Obojestranske pomorske sile.

London, 16. maja. Skrbno premo-trivši sedaj v Vzhodni Aziji se nahajajo ruske in japonske pomorske sile, sklepajo „Times“, da sta obe brodogovji skoro enake močni. Rusi se sicer v premoči z bojnimi ladjami, Japonci pa z oklopnimi križarkami, akoravno je veliko vprašanje, če bi se posiednje mogle meriti v boju na blizu z oklopnimi bojnimi ladjami. Kar se tiče topništva, imajo Japonci gotovo več topov najtežjega kalibra ko Rusi, ki pa to zednačijo zopet s tem, da imajo topove najnovejše konstrukcije. Le v enem se Japonci — po mnenju „Times“, ki tu ne vpošteva četrtga brodogovja — na boljšem ko Rusi, Roždestvenski ima 10.200 mož, ki so še novinci v pomorski vojski, Togo pa ima 13.500 mož, ki so prestali že eno zmaganosno pomorsko bitko v avgustu lanskega leta in še mnogo drugih vspešnih akcij na morju.

Potzkušeni beg „Diane“.

London, 16. maja. „Times“ poroča iz Singapura: Francoski mornarji poročajo, da je ruska križarka „Diane“ v Saigonu pred dohodom baltičskega brodogovja hotela ubežati, kar pa je preprečila pazljivost francoskih oblasti. Poveljnik ladje je prosil, da bi smel za poizkušnjo voziti po reki, da se prepriča, če so poprave dobro izvršene. To dovoljenje je dobil, toda ruska ladja je takoj izpremenila smer proti širokemu morju. Sele vsled groženj, da začno na ladjo streljati s topov, se je ladja vrnila na stare svoje mesto. Tu je sedaj strogo zastražena. Deli strojev se sedaj nahajajo na francoski vojni ladij „Formidable“.

Japonske izgube pri Mukdenu.

Japonski ujetnik pripoveduje, da je japonski kontingent že izčrpan. Sedaj kličejo pod orožje že stare in mlade slabotne in nevajene ljudi. Pri Mukdenu je bilo ubitih 12355 Japoncev, pogrešajo jih 1359, težko je ranjenih 49600, lahko 36.000; skupno so Japonci imeli pod Mudenom izgub čez 110.000 mož.

Ruska mobilizacija.

Pariz, 16. aprila. „Echo de Paris“ poroča iz Peterburga: Vsi rezervniki iz peterburškega okrožja so poklicani k osemindvajsetdnevni vojaški vaji na vežbališču Krasno selo in Ustvoru. To poklicanje smatrajo za znamenje splošne mobilizacije, ker se sicer vpoklicanje k 28dnevni vojaški vaji vrši šele jeseni.

Boji v Mandžuriji.

Rusi so šli na levem krilu v treh kolonah proti jugu. Dne 6. maja je leva kolona prišla do vasi Julandzy, kjer je zadel ob prednje stražo sovražnikovo, ki se je bil umaknil že k Ufanygovu. Rusi so šli še deset vrst dalje in zadel ob sovražnika, ki je imel 3 bataljone in baterijo. Ruska kolona se je pripravila, da tam prenoči. Ponoči so pa Japonci napadli s tako silo, kakor svoj čas pri Mukdenu. A Rusi so jih odbili z bajoneti in vrgli nazaj Srednja kolona je tačas tudi našla sovražnika pri Nansančadzy. Tudi ta se je z desno kolono vred za noč zavarovala. Drugo jutro so opazili Rusi, da so čez noč dobili Japonci ojačenje, in sicer se je oddelek, ki je stal nasproti desni koloni, ojačil za dva bataljona. Vsled tega se je ta kolona vrnila 10 do 15 vrst severno k Vauhegovu. Dne 7. maja je sovražnik izkušal zopet napasti ta oddelek, a srednja kolona je bila tačas zajela Dangoulinski prelaz, ki ga je uspešno branila. Boj je trajal dalje in 9. maja se je zdelo, da hoče sovražnik pregnati levo rusko krilo. Japonci nastopajo z ravno tisto taktiko, s katero se je začela mukdenska bitka. Ruski konjiški oddelek je srečal 60 vrst zapadno od Mamykaja ob reki Siljavke veliko organizirano hunhuško četo. Kitajci pravijo, da je samo v tem okraju kakih osem do dvanajsttisoč oboroženih Hunhuzov.

Konjiški oddelek, ki je šel 9. maja k Cantafu, je Hunhuze pregnal s hribov in jih gnal osem vrst daleč. Naslednjo noč so se temu oddelku približale japonske prednje straže, ki so jih Rusi prepadli. Na bojišču divja silen tajfun. Položaj je sila neprijeten, kakor ga popisujejo ruski dopisniki.

Pa tudi Japoncem ni dobro. Vjeti Japonci pripovedujejo Rusom, da se nahaja japonska konjica o slabem položaju, ker primanjkuje mrve Japonci sami dolže svojo konjico, da je nezmožna v teh razmerah kaj storiti.

Se nekaj poročil o položaju na suhem.

London, 17. maja. „Dayl Telegraph“ poroča iz Tokia: V Sinmintimu je sedaj vojaška pisarna. Japonska posadka ima šotorišče zunaj mesta. Japonci strogo pazijo na nevtralnost, vendar pa je potrebno, da so navzoče čete, da varujejo mesto pred roparji ter zabranjujejo utihotapljanje orožja za Ruse. Železnica Sinmintin-Mukden je končana.

Pariz, 17. maja. „New York Herald“ poroča iz Peterburga: List „Vladikavkaz Vestok“ poroča, da je vojno ministrstvo zapovedalo, naj se vsi parniki na reki Sungari, Noiu in Amur izpremene v topničarke ker se bodo v teh krajih po leti vršile vojne operacije.

Položaj v Harbinu.

Peterburg, 17. maja. V Harbinu je strašno razburjenje. Potniki kar oblegajo vlak, ki odhaja ob 1 uri popoldne preko Irkutski v Rusijo. Ceste k kolodvoru so že ob osmih zjutraj polne potnikov. Za vozne listke se vrše pri blagajnah pravcati boji. Vkljub 3 do 4-kratnem preplačilu je težko dobiti kak sedež. Cene živil so poskočile za 100%. Hišni posestniki v Harbinu so obupani, ker bodo izgubili na tisoče rubljev, ako zasedejo mesto Japonci. Glasi se, da je ravnateljstvo železnice preloženo v Omsk, vendar si pa oblasti tega ne upajo razglasiti, da ne bi se s tem povečalo razburjenje.

Dr. Luegerja

je cesar imenoval za namestnika deželnega glavarja nižjeavstrijskega.

Zasedanje deželnih zborov.

Včeraj so zborovali nižjeavstrijski, predarelski in bukovinski deželni zbor. Vse-nemci so pripravili že veliko število predlogov, da preprečijo redno delovanje češkega deželnega zbora. A kljub temu Nemci ne nasprotujejo posvetovanju o začasnem proračunu, predlogi o podpori za po uimah oškodovane in nekaterih manjših gospodarskih predlogih. Nemški agrarci zahtevajo rešitev zakona o podporah za po uimah oškodovane in pa o začasnem proračunu. Kakor poroča „Hlas Naroda“ mislijo v češkem deželnem zboru rešiti tudi predlogo o ureditvi struge reke Labe.

Danes smo dobili iz Prage sledečo brzjavko: Nemški poslanci v češkem deželnem zboru so sklenili, da ne obstruirajo predloge o podporah za po

uimah oškodovane in pa pro-računa.

Socialni demokratje so priredili 16. t. m. v Pragi velik shod za splošno volivno pravico. Po shodu so razgrajali pred uredništvoma „Politike“ in „Narodnih Listov“ tudi češki narodni socialisti so se udeležili izgrediv.

Dogodki na Ruskem.

Peterburg, 17. maja. Peterburški uradni brzojav poroča, da odstopi poljedelski minister Jermolev.

Peterburg, 17. maja. Pobjedonosceva pomočnik senator Sabler je odstopil, ker se je sprl s Pobjedonoscevom zaradi carjevega tolerančnega edikta.

Peterburg, 17. maja. V Termu so se spopadli stavkajoči delavci s policijo, ki je streljala in ubila več izgrediv, ranila 200 in zaprla 20 oseb. Množica je korakala z rdečo zastavo na čelu po mestu, vsled česar je prišlo do spopadov.

Pariz, 17. maja. „Echo de Paris“ poroča iz Peterburga: V nedeljo zbralo se je približno 2000 delavcev na Dunajskem vrtu na levem bregu Neve. Policija je bila pripravljena, ker je izvedela, da nameravajo delavci povzročiti nemire. Na vrtu je pa bilo samo dvanajst policistov. Množica je zborovala nekaj časa mirno, a nato je pričela peti marseillaiso in govorniki so pričeli govoriti prekucijsko. Na poziv policije, naj se razide množica, so se zborovalci navalili nanje in jih potisnili v jezero. Častniki so potegnili revolverje in zagrozili, da streljajo, če jih ne izpusti množica. Končno so udri kazaki na vrt. Množica jih je pozdravila s klici: „Proč s samodržtvom! Proč s carjem!“ Med vojake so metali prekucijske oklice. Kazaki so z nagajkami (bidi) razpodeli množico, izpraznili vrt in prišli 15 oseb.

Mitava, 17. maja. Ob slavlju rojstnega dne carice je množica razbila razsvetljavne priprave in ubila enega policista. Kmetje so zažgali nato pristave in poizkušali zažgati tudi tovarno za sladkor.

Mednarodni shod za delavsko varstvo.

Dne 16. t. m. so na curiškem mednarodnem shodu sklepali o mednarodnem prometu s fosforjem. Nadalje je izdelala komisija načrt o prepovedi ženskega dela ponoči in o delavniku za ženske.

Zopet izjava Viljemova.

Nemškemu cesarju Viljemu je izročil kardinal knezoški Kopp red sv. groba. Cesar je v zahvali dejal, da vidi v tej časti novo vez, ki ga združuje z verskimi prizadevanji krščanstva v ti deželi.

Senzacijonelo poročilo o turškem sultanu.

Ameriški listi priobčujejo tole poročilo iz Carigrada:

Sultan Abdul Hamid, kateri ima na vesti že vse polno umorov, je umoril tudi svojega lastnega brata. Minoli teden je nepričakovano in iznenada umrl njegov mlajši brat Ahmed Kemal Edin, katerega je ukazal sultan zastrupiti. Da pa zakrije svoj zločin, ukazal je umorjenega pokopati, ko je bilo njegovo truplo še gorko.

Princ Ahmed, ki je bil star 58 let, ni bil nikdar bolan in vest o njegovi smrti je provzročila velikansko senzacijo. Se predno so pokojnika pokopali, je vse mesto vedelo o umoru.

Sultan je svojega med ljudstvom vrlo priljubljenega brata črtil, ker se je bal, da ga ne prepodi in vsled tega je postal morilec svojega lastnega brata. Sultan je že dolgo časa umobolen in si domišlja neprestano o zarotah ter ima v službi na stotine ogleduhov, kateri opazujejo njegove sorodnike in najvišje uradnike.

Ni še dolgo temu, ko je dal zapreti svojega starejšega brata, prestolonaslednika Mohamed Rešida. Nesrečnika je hotel umoriti in njegovi ministri so ga zaman skušali pregovoriti. Končno je posreževal angleški poslanik za princa in tako je slednji še vedno zaprt.

Oni, kateri osobno občujejo s sultanom, so v neprestani nevarnosti. Nedavno je ustrelil pobočnika, kateri mu je prinesel neko pismo, in v minolem tednu enega slugo.

Slaba letina na Španskem.

Španski listi pišejo jako obširno o gospodarski krizi na Španskem. Žetev je uničena. Huda suša je tako uničila polja, da jih kmetje ne obdelujejo. Ministrski svet se je posvetoval, kako odpomoci po krizi prizadetim. V Jehi, Jaenu in v drugih krajih so priredili brezposelni nemire. Policija je zaprla več oseb.

Vstaja Hererov v južnozahodni Afriki.

V nemški afriški naselbini še niso za-dušili Nemci vstaje Hererov.

Poročila o položaju v pobunjeni naselbini so jako redka in to dokazuje, da se Nemcem ne godi baš predebro v zasedeni afriški pokrajini.

Nemški brzojav naznanja najmanjši uspeh, a modro zamolčuje neuspehe nemškega orožja. Dne 8. t. m. je napadel stotnik Täubler betanijskega poglavarja Cornelia, ki je imel 300 mož. — Täubler je bil težko ranjen in je izgubil 6 mrtvih in 6 ranjencev; nakar se je umaknil. Dne 9. maja je napadel Cornelia stotnik Baumgartner, ki je zapodil z amorce v beg. Vstaši so izgubili 4 mrtve, 9 ranjencev in velike živine. — Nemci so vjeli dozdaj 5804 Hererov, med katerimi je pa le 1493 mož. Kakor je videti, so vjeli „hrabri“ nemški vojaki več ženskih in otrok, kakor mož.

Pruski general za odstop Lotaringije Francoski.

Pariški „Figaro“ je nedavno priobčil članek pruskega generala pl. Lippe, v katerem nasvetuje, naj Nemčija odstopi Francoski Lotaringije, Francija naj pa pristopi v nemško carinsko zvezo. Na Nemškem pa s tem predlogom niso bili zadovoljni in je moral general podati izjavo.

Makedonija.

„Messaggero“ poroča: V Janini so zaprli pretendenta za albanski prestol, kneza Ghika, in njegovega tajnika. Knez je izjavil, da izgublja Avstrija v Albaniji vedno bolj svoj vpliv in se prebivalstvo nagiba k Italiji.

Spor med Rumunijo in Turčijo.

„Agence roumaine“ poroča: Rumunija in Turčija sta se spri, ker je nastopil janiški vali silovito proti rumunskim šolskim nadzornikom, ki so imeli od turške vlade dovoljenje, izvrševati svojo službo. Vali se ni oziral na dovoljenje turške vlade in je dal zapreti šolske nadzornike, vsled česar zahteva rumunska vlada zadoščenja. Kakor poročajo iz Carigrada, Turčija ni voljna dati zahtevanega zadoščenja.

Slovenska kršč. socialna zveza.

Katoliško izobraževalno društvo v Skofji Loki priredi v nedeljo, dne 21. maja ob 8 uri v Društvenem domu narodno, po Jurčičevi povesti prirejeno igro s petjem: „Tihotapec“. Dejanje prav zanimivo. Pridite!

Dnevne novice.

Odgovor „Soče“.

Pričakovali smo dan na dan, kako se bo „Soča“, ki je falzificirala govor Strossmayerjev, izgovorila. Njen odgovor, ki je zagledal ravnokar beli dan, je pa tako stvaren in duhovit, da bi bilo prav škoda, če ga ne ponatisnemo. Ta klasični dokument duševne inferiornosti „Sočine“ slove tako-le:

„Slovenca“ še vedno „prijemlje“. — Kakor stekel pes grize okoli sebe ter kriči: falzifikat. Najbolj nesramni list kriči o nesramnosti. To mu pritiče in se mu lepo pada. — Strossmayerjev govor mu je tako v želodcu, da bruha revež kakor vulkan. Mont Pelée ni nič proti njemu. — Na vsej stvari pa je najimetiše to, da podtika indirektno goriškemu g. proštu falzificiranje papeževga „Motu proprio“. Ta je pa lepa! bi rekel Bucek pri „belem konjičku“. — V četrtek smo čitali v svetem „Slovenecu“, da je zadovoljen s tem, kar je povedal o Strossmayerju; mislili smo, da bo sedaj mir, ali ne, včeraj ga je zopet „prijelo“, in postavil je nas še pod cigane. Zadnjič nekoč je nas imenoval za culukafre, sedaj smo za spremembo pod cigani. Kaj hočete, „Slovenec“ že ve, kaj dela. Je pač že dolgo slabo vreme!

Pač — dolgo je že slabo vreme in ne bo ga kmalu konec, dokler bodo kužili ozračje taki elementi kot so goriški liberalci. V toliko pa Vam priznamo, da smo Vam storili krivico, če smo Vas postavili pod cigane: nam je čisto prav, če ostanete med cigani.

— **O novi bolezn** „milijarija“ se nam poroča: Bolezen milijarija se je zanesla iz prečanske obdine v šmihlestopiško v Prapreče, Mali Podljuben, Veliki Podljuben, Vavtovas že pretekli teden. Umrli sta dve ženski na Praprečah: Ivana Hrašovec, stara 30 let in Marija Kumej. Sedaj so še nevarno bolne: žena posestnika Janeza Kulavica in Marija Miklič. — Na Vel. Podljubnem je zbolela Jožefa Hrovat. Tudi na Mal. Podljubnem je zbolela Marija Grmolj. — Na Vrbi pri Podljubnu sta zboleli Ana Smajdek in Neža Plut. — V Vavtvasi se je pretekli petek pojavila bolezen pri Rozi Kulavici, že 45 let stari ženi, in Rozi Sah. — Na Drganjih selih je zbolela na milijariji 48 let stara Jera Purerber, v nedeljo pa smo izvedeli za nov slučaj pri Neži Petan na Vrbi. V ponedeljek so se zopet pokazali novi slučaj v Vavtvasi pri Mariji Hrovat, stari 24 let in pri 24letni Jožefi Hrovat. — Na Po-

to ku pri Jurkivasi je zbolela Marija Zupančič, 26 let stara. Tudi v Stranski vasi pri Ruprčvrhu imamo že milijarijo; zbolela je Rozalija Stina, stara 40 let. — V Gor. Straži je županstvo radi bolezn prepovedalo uhod v dve gostilni. Posebno hudo muči bolezen natakario Paleščinijeva, vsled česar so gostilno zaprli. Drugih smrtnih slučajev doslej še ni, kakor dva že preje omenjena na Praprečah. — Ljudje so silno razburjeni, pa navzlic temu se ne drže varnostnih odredb in hedijo posebne stare ženske k bolnim ženskam. Tudi ni posebno umestno, da zdravijo isti zdravnik epidemije in tudi druge bolnike. Zakaj ne bi poslala vlada za ta slučaj posebnega epidemičnega zdravnika? Ker bolezen ni še popolnoma zdravnikom jasna, ima sedaj vlada priliko poslati semkaj bakteriologa, da bolezen natančneje prouči. Seveda bi moral tu ostati dalj časa. — Danes smo prejeli poročilo: Stvar postaja zelo resna. Milijarija se zelo širi. Včeraj sta zopet dve umrli. Ana Kulavica, stara 46 let, in Ana Koba, 18 let stara, obe iz Prapreč. Danes čujemo o novih slučajih: Na Praprečah je zopet zbolela Frančiška Hrovat, stara 46 let in na Drganjih selah Marija Stopar, stara 28 let. Sedaj so že štiri smrtni slučaj na Praprečah. Ker je stvar postala zelo resna naj se nalašč zato odpošlje poseben zdravnik, ki naj se za časa bolezn nastani v Jurkovi vasi ali Vavtvasi, da mu bo prikladno obiskavati bolnice. Vlada naj odpošlje bakteriologa, da se pouči o še neznani bolezn! Ljudje se zelo razburjeni. Treba je najresnejših odredb!

— **Vojaške vesti.** Poveljnik tretjega voja, plem. Succovaty, je prišel predvčerajšnjim v Gorico ali moral nemudoma oditi v Gradec. Vrne se koncem meseca. — Nadvojvoda Josip Ferdinand pride v Gorico dne 21. t. mes. s spremstvom 12 častnikov generalnega štaba.

— **Karavanški predor** je bil predrt včeraj zjutraj ob 8 uri 40 minut.

— **Slovenski tamburaši pred newyorškim časnikarstvom.** Slovenski tamburaški klub „Ilirija“ v New Yorku je priredil nedavno zasebni koncert, da zadovolji pozivu newyorškega časnikarstva, ki je poslalo svoje zastopnike najrazličnejših narodnosti poslušati tamburaše. — Vodja zbora je Zvonimir Jakš.

— **Nova hrvatska šola.** V nedeljo je bila v Vinkuranu blizu Pule na slovesen način blagoslovljena nova šola, katero je zgradila „Družba sv. Cirila in Metodija za Istro“. Blagoslov je izvršil premonturski župnik gosp. Matič v hrvatskem jeziku. Po blagoslovu sta dr. Matko Laginja in dr. Zuccen v navdušenih besedah nagovorila mnogoštevilno zbran narod.

— **Nesreče med ameriški Slovenci.** Električna žica ga je usmrtila. Iz Waukengana Ill. poročajo: zalostna nesreča se je prigodila našemu rojaku Francu Brendiču, zvečer na stanovanju pri Janezu Stražisarju. Brendič je ravno prišel z dela in se šel umivat v umivalno sobo. Tisti večer je bila huda nevihta in je zelo deževalo, bliskalo se in grmelo. Tedaj eksplodira električna razsvetljava in se je pretrgala električna žica, ki je njega udarila po levi strani lica. Revež je čez dve minuti nato izdihnil svojo dušo. Bil je 23 let star. Doma je bil z Vrhnike. — Rojak umoril rojaka. Peter Kočever na Evelethu je bil smrtno ranjen v prepiru pred zadnjo nedeljo od Franca Leniča, ki je pozneje pobegnil. Morilca še niso ujeli in se meni, da je šel v staro deželo. — Umrli je v Calumetu Ana Jermanova, roj. Majerle. Pokojnica je doma iz Predgrada pri Poljanah na Dolenjskem. Ostavlja dvoje nedoletnih otrok. — Na ulici zaboden. V Evelethu, Minn., je nepoznani napadalec na ulici zabodel rojaka Petra Kocjana. — Vlak je povozil v Bradley Il. rojaka Franca Cemažarja iz Ostrovnika na Gorenjskem. — Utonil je v Clevelandu Janez Saje.

— **Za generela usmiljenih bratov** je izvoljen dozdajni general p. Kasijan Gasser, rojen Tirolec, ki je na tem mestu že od l. 1888. nadalje.

— **V Zagrebu** imajo 21. t. m. shod za slovenski liturgični jezik.

— **Trahom.** V Zagorju je na trahomu bolnih 94 ljudi.

— **Sava** je pri Litiji narastla za dva metra.

— **Vlom v Beljaku.** V Beljaku so neznani tatovi vlomili v prodajalnico Antona Pleiknerja na Mestnem trgu in ukradli za 5100 kron raznih stvari.

— **Štrajk v Kropi.** Uradništvo tukajšne železno obrtne zadrage je stopilo v štrajk. Pravi vzrok stavki še ni znan. Značilno pri tej zadrugi je, da so delavci pri vsaki priliki kaznovani med tem ko uradniki sme cel teden ali tudi dalje časa ostati in se zabavati ne da bi bil kaznovan. Dobro bi bilo, ko bi slavna „Zadruga zveza“ malo bolj pogledala v to gnezdo. Kakor ravnokar

čujemo je vzrok stavke: Nesporazumljenje z delavci. Več o tem bomo še sferočili.

— **Poštna vest.** Poštna admistraterica gđ. Marija Vogl v Radečah pri Zidanem mostu je imenovana za poštarico II. razreda.

Izpred porotnega sodišča v Gorici.

Oproščena detomorilka.

Pred goriškimi porotniki je stala dne 16. t. m. 24letna Alojzija Sinigoj, doma iz Dornberga radi hudodelstva detomora. Po obtožnici drž. pravdnštva je obtoženka dne 10. jan. 1905 v Gorici porodila dete moškega spola, koje je takoj po porodu namenoma usmrtila oziroma pustila poginiti s tem, da mu pri rojstvu ni dala dovolj potrebne pomoči. Mrtvo dete je vrgla obtoženka preko precej visokega zidu na sednji vrt, kjer je dete, ki je imelo na vratu znamenja zadavljenja, obviselo na nekem grmu; nekoliko višje na istem grmu so se dobili tudi trakevi, s kojimi je baje obtoženka svoje novorojeno dete zadavila. Zdravniki so pri obravnavi izrečno zanikali možnost, da bi bilo dete mrtvorajeno. Obtoženka se je pri obravnavi zagovarjala, da je bila ob času poroda popolnoma zmotena, dasiravno je v preiskavi večkrat zaslšana priznala, da je vedela, kaj se ž njo godi, da je videla novorojenega otroka se gibati, da celo slišala zajokati. Porotniki so krivdo obtoženke z 2 glasovoma potrdili, z 10 glasovi zanikali, radi česar jo je sodni dvor oprostil. Drž. pravdnik je takoj prijavil ničnostno pritožbo med drugimi iz razloga, da j eden izmed porotnikov in to ravno predsednik porotnikov med obravnavo spal. V sodni dvorani navzoče občinstvo je svoje ogorčenje nad pravorekom porotnikov izrazilo z močnim in glasnim godrnjanjem.

Študentske novice.

Š **Umrli** je danes ob 1. uri zjutraj, kakor se nam brzojavlja iz Celja ondotni superijor č. g. Janez Mazur. Pogreb bo v soboto ob 8. uri zjutraj. — Umrli je soproga mariborskega trgovca g. Adolfa Orla gospa Lujiza Orel roj. Pisanec.

Š **Celjski okrajni zastop pred upravnim sodiščem.** Upravno sodišče je v treh točkah razveljavilo glede volitev v okrajni zastop celjski odločbo ces. nameštstva in sicer, da ima župnik Zupančič pravico voliti v prvem razredu, da nemška volilka Marija Zanger nima pravice biti v prvem razredu. Glede nemške pritožbe je določilo upravno sodišče, da nima neki zakonski par vsak zase volivno pravico. Vse druge pritožbe je upravno sodišče odklonilo.

Š **Nesreča na železnici.** Pri železniškem prehodu pri Babnem je na velenjski železnici vlak prijel neki voz trdke Reininghaus, na katerem sta sedela dva hlapca. Voz je razbit, en hlapec je nepoškodovan, hlapcu Francu Golobu je pa razbita črepinja.

Ljubljanske novice.

Ij **Vsenemštvo v kazini.** Po Schillerjevi slavnosti so 14. t. m. praznovali v tukajšnji kazini tudi 25letnico „Schulvereina“. Vsenemštvo se je kazalo pri tej priliki na posebno kričeč način. Govori so temeljili v mislih, da bo Schiller pripomogel k temu, da bodo tudi avstrijski Nemci enkrat združeni pod rdečo belo-črno zastavo. Pri tej priliki se je oglašil tudi doktor Mahr, ki živi od vladne milosti, s tako vsenemškim govorom, da je polkovnik domobranskega polka Schmidt med govorom pozvonil ostentativno s svojimi častniki zapustil dvorano. Tako se naši Nemci vedejo v kazini, za katere namene morajo plačevati naši c. in kr. častniki. Dajte prostora častnikom na nevtralnih tleh! Nemškonacionalne garde ni treba podpirati — to velevali tudi avstrijski čuti. Zgorajšnji dogodek pa jasno govori, da v taki kazini ni prostora za c. in kr. častnike, ker prispevke častnikov porablja v nemške-nacionalne svrhe!

Ij **Umrli** je Celovcu računski podčastnik I. razreda Alojzij Lavrič; rojen v Hribu l. 1872. je bil potrjen l. 1893. k 17. pešpolku, pri katerem je nepretrgoma služil do svoje smrti dne 17. t. m. Poveljstvo polka in tovariši mu prirede lep pogreb v petek, dne 19. t. m.; vojaškemu spremstvu poveljuje na željo pokojnika tovariš narednik Toporiš. Pogreba se udeleži osebno polkovni poveljnik, g. polkovnik I. Botič, večje število častnikov in vsi tovariši. Bodi pokojniku, ki bi ravno imel končati svojo 12letno službeno dobo, lahka zemljica v tujem kraju!

Ij **Ljubljančan novomašnik v Ameriki.** Iz Amerike poročajo: G. A. L. Blaznik, sin trgovca in hišnega posestnika g. L. Blaznika na Starem trgu v Ljubljani boše posvečen v subdijakona ta mesec v domači kapeli newyor-

škega semenišča, dijakonom pa v newyorški stolnici dne 17. junija.

Ij **Slike iz rusko-japonskega bojišča** v Mandžuriji kaže ta teden „Mednarodna panorama“. Slike so večinoma povzete na sibirski železnici in iz kitajskega, oziroma korejskega življenja ter jako krasne.

Ij **Glas iz občinstva.** Na ljubljanskem trgu pazi na red redar, kateri sliši na ime Pintar. Ta mož se vede kakor kak turški paša ter misli, da je neomejen gospodar na trgu Surovo nastopa proti prodajalcem, zlasti onim z dežele, ter jih obklada z raznimi priimki in psokami ter jih tudi suva, da se občinstvo zgraža. Za vsako najmanjšo stvarico tira ubege prodajalce na magistrat, da jih oškoduje za krono, katero že itak težko zasluži. Pa tudi nasproti kupujočemu občinstvu se vede neuljudno. Prav je, da vlada na trgu red in mir, toda to se lahko doseže tudi na uljudnejši način. S takim postopanjem se pa dela le pravi nemir!

Ij **Smrtna kosa.** Umrli sta gosp. Jakob Huber, star 75 let in sinček davčnega oficijala Leon Soklič. — Umrli je danes gospa Zorinka Birrola roj. Mulaček. Pogreb ob tričetrt na 6 ure.

Ij **Pustolovca** Pavla Ilgnerja iz Lipskega, ki je bil tukaj prijet, so te dni eskortirali v Inmost, kjer se bode moral zagovarjati radi raznih deliktov.

Ij **Domača umetnost.** Gospod inženir Klotič pl. Sabladoski je razstavil v Schwennerjevi izložbi pet krasnih oljnatih slik, predstavljajočih: Aljažev stolp vrh Triglava, Triglavsko kočjo aa Kregarici, Dolič, sedlo pod Kanjavcem, Vodni kova kočja, Triglav z bohinjske strani. Pokrajine so natančno risane in naravno slikane in napravljajo najugodnejši vtisk.

Ij **Na javni dražbi** bo prodana jutri hiša Jožefa Stadlerja. Stari trg št. 15. Cenilna vrednost je 52400 K, najnižji ponudek 26.200 K.

Ij **Španski sleparji so zopet na delu.** Neki tukajšnji podjetnik je dobil iz San Sebastiana na Španskem pismo, v katerem ga neki neznani pustolovec prosi, naj pride v San Sebastian in reši njegov kovčeg, v katerem je 1.800.000 frankov. Pisec pravi, da je v zaporu in on tega ne more storiti, „za delo“ mu pa obljublja bogato plačilo. Škoro gotovo bodo tudi drugi ljudje dobili taka sleparska pisma.

Ij **Vojaške vaje.** Tukajšnja 28. inf. divizija bo imela svoje vojaške vaje okolu Gorice.

Telefonska in brzojavna poročila.

Budimpešta, 18. maja. Državni finančni minister baron Stefan Burian je prišel sem, da pride na ukaz cesarjev v doto s koalicijo ogrskega drž. zbora.

Budimpešta, 18. maja. Burian je pri članih izvrševalnega odbora opozilje oddal svoje karte. Zvečer pride sem Košut. Listi pesimistično razmotrivajo položaj.

Trst, 18. maja. Skof Nagel je odpotoval v Rim na konferenco radi glagolice.

Gradec, 18. maja. Včeraj je udrila voda v Bosinek predor. Danes dopoldne je tok vode nekoliko ponehal. Na sekundo je izteklo 500 litrov vode. Dela je še nemogoče pričeti.

Sofija, 18. maja. Polkovnik Cankov, ki se udeležuje vstaškega gibanja, je tajno prišel do meje blizu Rila, da bi z vstaško četo vdrl v Makedonijo. Vlada je poslala dve četi proti njemu, ki sta ga obkolili in mu vjeli že 20 mož.

Pariz, 18. maja. „Havas“ poroča iz Tangerja: Angleška ekspedicija bo odšla 20. t. m. v Fez.

Peterburg, 18. maja. Kalajeva, morilca velikega kneza Sergija, so obesili. Car ga ni hotel pomilostiti, ko mu je justični minister izročil prošnjo za pomilostjenje.

Frankobrod, 18. maja. Bankir Meyer Schwarzschild je pobegnil zapustivši 2 milijona frankov pasiv.

Vriengenveen (Nizoz.), 18. maja. Tu je požar uničil 200 hiš, dve cerkvi in mestno posvetovalnico.

Peterburg, 18. maja. „Birževija Vjedomosti“ poročajo, da krožijo po Peterburgu in Kronstadtu vesti, da je Roždestvenski silno bolan na živcih ter je vsled tega prosil, naj ga odpokličejo. „Ruski Listok“ pa že piše, da ga bo nadomestil podadmiral Birilev.

Dunaj, 18. maja. (I. n.) Iz Saigona poročajo, da se je združitev obeh ruskih baltičskih brodovij izvršila 8. t. m. izven teritorialnih voda. Brodovji sta 14. t. m. odpluli v vzhodni smeri.

London, 18. maja. Iz Peterburga javljajo, da je pariški dopisnik „Birž. Vjedomosti“ izvedel iz gotovega vira, da je rusko brodovje že plulo mimo ootoka Paracel in plove seditaj proti vzhodu, spremljano od 20 prevoznih ladij, med temi je tudi ena ladja za časnike. Otoki Paracel so enako oddaljeni od Honkona in Kamrana.

London, 18. maja. „Times“ poročajo: Roždestvenski neprestano plove z združenim brodovjem proti severu z namenom, priti v Vladivostok.

London, 18. maja. Iz Tokia poročajo, da med rusko armado v Harbinu divja črna kuga. Umrljivost je strašna. Tristo vojakov umre na dan. Zdravniške razmere so grozne.

Listnica uredništva.

„Tihi opazovalec“: Hvala! Lepa! Prosimo še večkrat kaj.

Zahvala.

Vse one blage dobrotnike in dobrotnice, ki so za časa bolezni podpirali, obiskovali in tolažili našega dné 13. t. m. v Stražišču pri Kranju umrlega sina, oziroma brata 1031

Francet-a Hacin-a

najprisrčneje zahvaljujemo. Posebno pa kličemo: „Stotero povrni Bog častitim gospodom duhovnikom iz Kranja, Smartna in Velesovega za obilo rajniku izkazano pomoč in tolažbo v duševnih in telesnih zadevah, blagim gospodim dobrotnicam iz Kranja in okolice za izdatno vsestransko podporo, tovarišem sošolcem in drugim gospodom dijakom za opetovane prijateljske obiske in sočutje, kakor tudi za ginljivo petje pred hišo žalosti in ob grobu, darovalcem in darovalkam krasnih vencev; pa poplačaj tudi onim, ki so pokojnika spremlili na zadnji poti, posebno blagorodnim gospodom profesorjem iz Kranja, naposled vsem znanim in neznanim osebam, ki so umrlemu na kakršenkoli način z besedo ali dejanjem lajšali muke dolgotrajne bolezni ter mu bili v pomoč in tolažbo.

Na Trati, dné 16. maja 1905.

Lovro Hacin z rodbino.

Iščem pridelnega in zanesljivega hlapca.

Vstop takoj. Plačilo po dogovoru. Pismene ponudbe na Nežo Klinar, posestnica na Savi, pošta Jesenice.

Motor-dvokolo

s stranskim vozom, s 3½ konjskih sil je naprodaj za 900 K na Gruberjevi cesti št. 1, Ljubljana.

Samo za 60 kr.

½ kile gosjega perja.

To gosje perje je sivo, popolnoma novo, z roko skubljeno, gotovo za porabo. ½ kile stane samo 60 kr., boljše kakovosti samo 70 kr. Pošiljatve na poizkušnjo s 5. kg se razpošiljajo po poštne povzetju. I. Krasa, trgovina s posteljnimi perjem, Smichov pri Prahi (810). Zamenja dovoljena. 1025 1

Traber-jev veliki muzej Lattermanov drevored.

V nedeljo, dné 21. maja:

Zadnji dan!

Jutri v petek zadnji dan za dame.

Vstopnina 20 vin.

Na tukajšnji c. kr. umetno obrtni strokovni šoli se bode

vršil v času

od 29. maja do 10. junija

poseben tečaj za takozvana

1028 3-1

švicarska ažurna dela.

Kurs je brezplačen in v prvi vrsti namenjen absolventinjam zavoda, a pristopen je tudi drugim deklicam in damam, ki so nekoliko izvežbane v vezenju.

Obiskovalkam se nudi prilika, po dovršenem kurzu dobiti stalen zaslužek pri večji tvrdki v Ljubljani.

Oglasila sprejema podpisano ravnateljstvo vsak dan od 8. do 10. ure zjutraj.

C. kr. ravnateljstvo umetno obrtne strokovne šole.

V Ljubljani, 16. maja 1905.

Voda! Voda! Voda!
Prva in edina domača tvrdka za vse vodovodne naprave.

Inženir in vodni tehnik
K. LACHNIK
stavbeni podjetnik 144 4-6

Fran Josipova cesta 7 v Ljubljani Bethovenove ulice 4
prevzema sestave načrtov in proračunov za vodno preskrbitev kakor tudi brezhibno izvršitev takih naprav po zmernih cenah.

Tehnične izjave so brezplačne.
Tudi načrti so brezplačni, ako se izvršitev stavbe poveri tvrdki.
Najboljša izpričevala o 25 vodovodnih napravah na Kranjskem, izvršenih pod osebnim vodstvom lastnika tvrdke, so vsakočasno na razpolago.

Na prodaj je:

a) hiša v Ormoži, nahajajoča se v jako dobrem stanu, z veliko kletjo, z lepim sadunosnikom, njivo, vrtom, vse arondirano, jako pripravljeno za vrtnarstvo, meri skupaj 1 pl. 682 □ k;

b) vinograd obstoječ iz 8 pl. 934 □ k skoraj vse na novo nasajenih goric, 10 pl. 1139 □ k šume, 4 pl. 1349 □ k njiv, 5 pl. 1153 □ k travnikov in 2 pl. 916 □ k sadunosnika in pašnika, vse arondirano, tik Jeruzalema v najboljšem kraju ormoško-ljutomerskih goric;

c) hiša v Mihalovcih oddaljena 10 minut od župne cerkve pri Svetinjah, sposobna za kakega umirovljenega č. g. duhovnika itd. s popolno gostilniško koncesijo in veliko kletjo; k hiši spada 3 pl. 971 □ k zemljišča, med temi 1 pl. 103 □ k obnovenih goric, dvugo so njive, travniki in sadunosnik.

Plačilni pogoji so pri vseh treh zemljiščih prav lahki, ker je treba le četrtino kupnine v gotovini položiti, ostanek pa po dogovoru. 1001 3-3

Podrobna pojasnila daje **biležniška pisarna v Ormoži.**

Ernest Hammerschmidta nasledniki Madile, Wutscher & K^o.

trgovina železnin in kovin

1980c 34-9

Ljubljana

Valvasorjev trg 6. Prešernove ulice 50.

Velika zaloga

blagajnic in denarnic ter vseh v železninsko stroko spadajočih predmetov.

Cene nizke!

Prodaja se
novo, nepokvarjeno, nerabljeno

1012 3-2

kolo

sistem „Puch“ najfinejši model 1904
po primerni ceni.

Ponudbe pod N. T. upravnistvu tega lista.

Hlodi

Nova parna žaga v Ljubljani kupuje, začeni od 15. maja t. l. hlode po sledeči ceni:

	I	II
Hrastovih hlodov od 25 cm debeline naprej	K 31, 26	
Bukovih „ „ „ „ „ „	15, 14	
Jelkovih „ „ „ „ „ „	17, 16	
Smrekovih „ „ „ „ „ „	18, 17	
Borovčevih „ „ „ „ „ „	17, 16	

dolgost od 2 metra naprej. Cene se razumejo per kubik meter franko državni kolo-dvor, Ljubljana. 255 c (26)

Za daljša pojasnila blagovolite se obrniti na A. Deghenghi v Ljubljani.

VITA

naravna mineralna voda

Najčistejši Natron-vrelec.

Glasom zdravniških izjav, izbornu učinkuje pri: nerednem prebavljanju, trganju, diabetes, preobilici vod. kisline, boleznih na mehuru in ledvicah katarjih v sapniku ali prebavnih organih.

Glavna zaloga v Ljubljani pri Mihaelu Kasfnerju. Dobiva se tudi v vseh lekarnah in drožerijah. 866 10-5

VITA

Lepo

planinsko posestvo

z lastnim lovom, domačim mlinom ter žago blizu Šoštanja in Mozirja na Štajerskem, posebno pripravno za živinorejca, z novo zgrajenim bivališčem, hlevi in 5 malimi posebnimi majarijami se s

25 orali polja
35 „ travnikov
100 „ pašnikov
200 „ gozda

skupno ali posamezno da v najem pod ugodnimi pogoji ali pa tudi prodaja z gozdi za izsekavanje ali brez njega. Pojasnila daje lastnik 970 3-2

Josip Goljevšček v Gorici.

Posestvo na prodaj

iz proste roke, oddaljeno pol ure od Ribnice, poleg deželne ceste obstoječe iz petih sob obokane kuhinje, treh kleti in obokanega hleva. Ena obokana klet je tik ceste in se nahaja v njej iz žive skale izklesane lege za vinske sode. Poleg iste kleti je s smrekami zaraščen gozd, na drugi strani ceste pa sadni vrt, poleg katerega teče potok Bistrica. Posestvo je v dobrem stanu, primerno za gostilno ali kako drugo kupčijo. Bolj natančno se izve pri 979 5-4

Janezu Sadnik-u

v Podstenah h. št. 18 p. Ribnica, Dolenjsko.

Zaradi družinskih razmer je v Ljubljani, sv. Petra predmestje ob novi cesti, v ugodni legi, po ugodni ceni **naprodaj** enonadstropna

novi zidani

hiša z vrtom

1027 6-1

(18 let davka prosta), obstoječa iz štirih stanovanj, lepe prodajalne s pripadajočim prostorom, pripravna za gostilno, pekarijo, mesarijo, branjarijo itd.

Natančneje v upravnistvu „Slovenca“.

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za izgube pri zrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako zrebanje.

Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba

„**MERCUR**“

I., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strebelgasse 2.

Pojasnili v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kurznih vrednostih vseh spekulativskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za doseg kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih. 18 150-52